

Ο Μητροπολίτης Σπάρτης για τη μετατροπή της Μονής της Χώρας σε τζαμί: «Πράξη προκλητική και προσβλητική» - «Εργαλειοποιείται πολιτικά ένα μνημείο»

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μονεμβασίας και Σπάρτης](#)

Για «πράξη προκλητική και προσβλητική, που πληγώνει όχι μόνο εμάς τους ορθόδοξους Έλληνες χριστιανούς αλλά και όλους τους πολιτισμένους ανθρώπους» κάνει λόγο σε άρθρο του ο [Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Ευστάθιος](#) αναφορικά με την [πρόσφατη μετατροπή της Μονής της Χώρας](#) στην Κωνσταντινούπολη σε τζαμί.

Σε άρθρο του με τίτλο «*Μετά την Αγία Σοφία και η «Μονή Της Χώρας» γίνεται Τζαμί!*» ο Σεβασμιώτατος εκφράζει επίσης τον προβληματισμό του για την τύχη των ανεκτίμητης αξίας βυζαντινών ψηφιδωτών που υπάρχουν εντός του Ναού και πώς αυτά θα καλυφθούν, προκειμένου να λειτουργήσει το κτήριο ως μουσουλμανικός λατρευτικός χώρος, δεδομένου ότι στο σουνιτικό Ισλάμ

απαγορεύεται η εικονογράφηση του προσώπου.

«Η μετατροπή της Μονής της Χώρας σε τζαμί, που σημειωτέον κρίνεται περιττή και από μουσουλμάνους θεολόγους, δεν πρέπει να αποτελέσει θέμα μόνο των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Επιβάλλεται, παράλληλα, να προσκρούσει στη σύσσωμη και συντονισμένη αντίδραση όλου του πολιτισμένου κόσμου, διότι συνιστά κατάφωρη παραβίαση του χαρακτήρα ενός μνημείου που αποτελεί πολύτιμη παρακαταθήκη της ανθρωπότητας» , καταλήγει ο Σεβασμιώτατος.

Αναλυτικά το άρθρο του Μητροπολίτη Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Ευσταθίου:

Ανάμεσα στα λαμπρά χριστιανικά μνημεία, που κοσμούν τη Βασιλεύουσα και μαρτυρούν το ανυπέρβλητο μεγαλείο και την αθάνατη αίγλη της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, συγκαταλέγεται και η «Μονή του Αγίου Σωτήρος εν τη Χώρα» ή συντετμημένα η «Μονή της Χώρας». Το όνομά της οφείλεται, κατά μία άποψη, στον προσδιορισμό των εξαιρετικής τεχνοτροπίας ψηφιδωτών του Χριστού ως «Χώρας των Ζώντων» και της Παναγίας ως «Χώρας του Αχωρήτου», τα οποία φιλοξενούνται στον μεγαλοπρεπή Ναό - καθολικό της. Το μοναστηριακό συγκρότημα δέσποζε στον έκτο λόφο της Κωνσταντινούπολης, στην περιοχή Edirnekarı της σημερινής πόλης. Από το συγκρότημα αυτό διασώζεται σήμερα μόνο το καθολικό του.

Σύμφωνα με την επιστημονική έρευνα ο περικαλλής Ναός, το καθολικό της Μονής, κτίστηκε το δεύτερο ήμισυ του 11ου αι. από την πεθερά του Αλεξίου Α΄ Κομνηνού (1081-1118) Μαρία Δούκαινα, επάνω σε παλαιότερα κτίσματα. Στους παλαιολόγειους χρόνους (14ος αι) ο Θεόδωρος Μετοχίτης, σπουδαίος λόγιος και ανώτερος αυτοκρατορικός αξιωματούχος, πρόσθεσε τον εξωνάρθηκα και το νότιο παρεκκλήσιο και κόσμησε την εκκλησία του Αγίου Σωτήρος με τα περίφημα ψηφιδωτά και τις τοιχογραφίες.

Η «Μονή της Χώρας» μετατράπηκε σε τζαμί τον 16ο αιώνα. Το 1945 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της Τουρκίας έγινε μουσείο. Το 1948 ειδικοί από τις Ηνωμένες Πολιτείες άρχισαν να υλοποιούν ένα titάνιο έργο αποκατάστασης και συντήρησης του εσωτερικού διακόσμου και αναστήλωσης του μνημείου, που περατώθηκε λίγα χρόνια αργότερα. Το 1958 άνοιξε τις πόρτες της ως μουσείο. Το 2020 η τουρκική κυβέρνηση αποφάσισε την επαναλειτουργία της Μονής ως τζαμιού.

Πριν από λίγες ημέρες με βαθύτατη θλίψη είδαμε να εφαρμόζεται η ανωτέρω απόφαση και να μετατρέπεται και πάλι σε ισλαμικό τέμενος το εν λόγω ιστορικό

χριστιανικό μνημείο, μετά την Αγία Σοφία Νίκαιας, την Αγία Σοφία Τραπεζούντας και την Αγία Σοφία Κωνσταντινουπόλεως.

Φυσικά, πρόκειται για πράξη προκλητική και προσβλητική, που πληγώνει όχι μόνο εμάς τους ορθόδοξους Έλληνες χριστιανούς αλλά και όλους τους πολιτισμένους ανθρώπους, καθώς δεν αποτελεί ένα απλό κτίσμα που είναι στολισμένο με λαμπρά ψηφιδωτά. Η Μονή της Χώρας είναι χριστιανικός Ναός αλλά και μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς που εκπροσωπεί τη βυζαντινή αριστοτεχνία, την εκτυφλωτική παραστατικότητα των εικόνων, τη λεπτεπίλεπτη αρχιτεκτονική που προσφέρει στον επισκέπτη δέος, συγκίνηση και γαλήνη.

Πασιφανέστατα εργαλειοποιείται πολιτικά ένα μνημείο οικουμενικής πολιτιστικής κληρονομιάς και εκφυλίζεται σε σύμβολο επιβολής ισχύος και θρησκευτικού φανατισμού και σε σημείο διχασμού και διάσπασης.

Αναρωτιόμαστε ποια θα είναι η τύχη των ανεκτίμητης αξίας βυζαντινών ψηφιδωτών που υπάρχουν εντός του Ναού και πώς αυτά θα καλυφθούν, προκειμένου να λειτουργήσει το κτήριο ως μουσουλμανικός λατρευτικός χώρος, δεδομένου ότι στο σουνιτικό Ισλάμ απαγορεύεται η εικονογράφηση του προσώπου. Ο καταφανής κίνδυνος φθοράς και αλλοίωσης του μνημείου θα πρέπει να προβληματίσει σοβαρά την ΟΥΝΕΣΚΟ και όλες τις πολιτισμένες κοινωνίες.

Η μετατροπή της Μονής της Χώρας σε τζαμί, που σημειωτέον κρίνεται περιττή και από μουσουλμάνους θεολόγους, δεν πρέπει να αποτελέσει θέμα μόνο των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Επιβάλλεται, παράλληλα, να προσκρούσει στη σύσσωμη και συντονισμένη αντίδραση όλου του πολιτισμένου κόσμου, διότι συνιστά κατάφωρη παραβίαση του χαρακτήρα ενός μνημείου που αποτελεί πολύτιμη παρακαταθήκη της ανθρωπότητας.

†Ο Μονεμβασίας και Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ